

Breda Pivk

GIBANJE BAMBU KUNING¹

Ena mojih najzanimivejših izkušenj sodobne balijske kulture je bilo srečanje z obredno prakso gibanja Bambu Kuning, katerega sedež je na severu otoka, v mestu Singaraja.

Ime Bambu Kuning je balijska besedna zveza, ki v dobesednem prevodu pomeni »rumeni bambus«. Gre za sorazmerno novo obredno prakso, ki dopolnjuje tradicionalna religiozna načela. Namesto standardnim zapovedim in prepovedim, ki se pri klasičnem hinduizmu nanašajo na bogove in demone, gibanje Bambu Kuning osrednjo pozornost posveča človeku kot posamezniku in razvijanju njegovih sposobnosti.

Osnovni namen gibanja je postopno oblikovanje človekove fizične in duhovne moči, ki pa jo lahko uporablja le v dobre, drugim neškodljive namene. Mnogi Balijski, ki imajo izkušnjo z gibanjem, so zato svojo prakso najpogosteje označevali s pojmom »bela magija«. Tehnike, ki jih izvajajo, so namenjene osebni zaščiti, aktivaciji moči za zdravljenje sebe in drugih ter kontinuiranemu razvijanju štirih osnovnih načel. Prvo načelo se glasi, da je edini učitelj bog, ki ga vsak po svoje izkusi. Za lastno samouresničitev je treba zato udejanjiti ljubezen do boga, ljubezen do sebe in ljubezen do vseh bitij, kar se dejansko izraža v tem, koliko resnične harmonije je posameznik sposoben udejanjiti v svojem vsakdanjem življenju.

Toda s temi načeli gibanja Bambu Kuning sem bila seznanjena šele dosti kasneje. Prvi vtis o fenomenu »rumenega bambusa« sem dobila na podlagi filmskih posnetkov, ki sta jih moja angleška prijateljca posnela na obali Surabrate. Nikki in Paul sta me kmalu po ogledu prvih posnetkov seznanila z Nyomanom, njunim gostiteljem in lokalnim predstavnikom gibanja. Nyoman, zanimiv mož štiridesetih let, me je povabil, naj si ogledam obredne vaje, ki so jih na omenjeni obali izvajali dvakrat ali trikrat na mesec. To obalo, ki je bila pod vasjo, kjer sem živila, so domačini imenovali

»balian beach« ali »šamanska obala«. Sredi zaliva, ki ga je obdajalo visoko vulkansko skalovje, je stal velikanski črni kamen, nekakšen naravni oltar, kjer so ljudje opravljali daritve in molitve.

Le s težavo sem sledila obrednemu dogajanju, kajti to je potekalo v hiši moje gostiteljice in tudi zunaj vasi. Prvo seanso skupine Bambu Kuning sem si tako ogledala, še preden mi je uspelo izvedeti kaj več o ozadju tega gibanja. Na dan srečanja lokalne skupine se je na obali zbralo približno dvajset moških, starih od dvajset do poznih petdesetih let. Vsi so bili oblečeni v rumene majice in črne hlače, okrog pasu pa so nosili trak, na katerem je bil izrisan njihov simbol. Po uvodnem blagoslovu, molitvi in daritvah, ki so jih opravili na velikem svetem kamnu, so se v razmiku nekaj metrov razporedili po obali in začeli izvajati posebne vaje. Začeli so z razkorakom in krožnim premikanjem rok, potem pa nadaljevali z vajami, ki so vključevale gibe vsega telesa, pri čemer so agresivno, eksplozivno vdihovali in izdihovali ter pri tem spuščali vsemogoče krike. Telesne tehnike, ki so jih izvajali, so se spreminjale in postopoma prehajale iz dokaj preprostega kroženja rok v zelo energične oblike premikanja, kriki moških pa so postali vse glasnejši. Obrazi so izražali napetost, njihova telesa pa so dajala vtis, kot da jih je zajela silna energija, ki je kljub discipliniranim vajam ne morejo obvladovati. Kmalu so nekateri začeli izgubljati nadzor. Pod pritiskom, ki je bil videti tako, kot da se jim bo vsak hip omračil um, je nekaj moških popadalo na tla. Stanje negibnega transa je trajalo nekaj trenutkov, potem pa so se drug za drugim pobrali, se otresli in nadaljevali. Vsak naslednji padec se je večinoma zgodil med vajo, med katero so med razprtimi dlanmi skušali zadržati energijo, ki jih je obvladovala. Zdelo se je, kot da jih je nekakšna elektromagnetna krogla dobesedno izpulila iz ravnotežja in jih v sunkovitem sunku najprej dvignila, potem pa vrgla ob tla.

Prizori so bili tako šokantni, da sem tudi sama na pol v transu obsedela na robu prizorišča in strmela v vse bolj neverjetno dogajanje, ne da bi bila sposobna karkoli analizirati. Ker je Nikki snemala tudi ta obred, se je moj analitični um pomiril šele ob misli, da si bom kasneje vse to lahko znova ogledala.

Po približno eni uri so prenehali izvajati omenjene vaje. Zbrali so se skupaj v krog. Štirje moški so stopili v notranjost kroga. Eden od njih se je postavil na eno stran, trije pa na drugo, tako da so z obrazi gledali drug proti drugemu. Ko je moški, ki je stal sam, naredil razkorak in poseben gib z rokami ter zraven še zakričal,

1. Prispevek je nastal na osnovi diplomske naloge, spisane z mentorstvom prof. Zmaga Šmitka.

so se trije moški, ki so prej stali na drugi strani kroga, z vso razpoložljivo jezo in agresijo pognali proti nasprotniku. Na razdalji približno enega metra so vsi trije trčili v nekakšen nevidni zid in med glasnimi kriki popadali na tla, ne da bi se kdo dotaknil moškega, proti kateremu so bili usmerjeni. Nekateri so se pobrali sami, enemu pa je moral pomagati Nyoman. Da tu ni šlo za zabavo ali neresno simulacijo, je bilo očitno iz njihovih izrazov, ki so izražali resnično izčrpanost in strah. Vaje v krogu so se ponavljale, dokler vsak moški ni izkusil akta samozaščite in tudi napada. Po končani seansi so se vsi zopet zbrali ob svetem kamnu, prejeli blagoslov, opravili končno molitev in daritev, nato pa odšli domov. Sama sem pod močnim vtisom, ki ga je opisan obred naredil name, še dolgo obsedela na obali, moje misli pa so bile razburkane kot valovi bližnjega oceana. Nisem bila toliko fascinirana nad tem, kar sem videla, kot nad tem, kar sem dejansko doživljala pri tej nenavadni predstavi moških teles. Občutki presenečenja in navdušenja so se mešali z nekakšnim nedoločljivim strahom in odporom, ki ga je izzvala demonstracija moči in čustvene agresije. Trčila sem ob nezavedne razsežnosti človeške narave, ki jih moja evropska miselnost, kljub dolgoletnemu urjenju, še vedno ni bila sposobna razumeti. Toda vsi pomisleki dvojnega zaznavanja so se razleteli ob novo odkritem dejstvu, ki je celotno dogajanje postavilo tudi v povsem novo perspektivo. Ko sem proti koncu obrednega urjenja stala v bližini moških, ki so nosili črnorumeneno uniformo, sem si prvič od blizu ogledala simbol skupine Bambu Kuning, ki je bil izrisan na traku in majici. V okroglem emblemu, ki ga je obdajalo osem ornamentov v obliki trojnih plamenov, je bil narisana simbol zmaja.

Mitološki lik zmaja, ki vsaj meni pomeni enega ključnih simbolov za povsem drugačno interpretacijo evolucije, kot jo danes zagovarjajo in predstavljajo uradne znanstvene paradigme, je bil v središču moje pozornosti že nekaj let. Fragmente njegovega pomena sem postopoma odkrivala na podlagi multidimenzionalnega raziskovanja različnih aspektov človeške realnosti, pri čemer so bili na prvem mestu dejanski, najpogosteje kaotični medčloveški odnosi, vprašanje o izvoru zla in trpljenja ter navsezadnje namen obstoja negativnega aspekta našega življenja. Ker mi vse filozofije sveta niso dale zadovoljivega odgovora in še manj spoznanja, mi ni preostalo drugega, kot da sem začela sama raziskovati. Podobno kot se je Alice iz čudežne dežele podala na pot za zajcem, sem jaz, ne da bi se tega zavedala, sledila zmaju. Ta se je v svoji simbolni podobi vedno prikazal takrat, kadar sem najmanj pričakovala, in mi postopoma

razodeval, da je spoznanje o poteku človeške evolucije in strukturi človeških bitij, kakršna obstajamo danes, povezano z mnogimi dejavniki, ki so bili v okviru občee človeške percepcije tisočletja nedostopni zavestnemu razumevanju.

Ti dejavniki so v sferi, ki se v okviru zahodnoznanstvene misli imenuje mitologija. Mitološki liki pomenijo simbolne kode najrazličnejših civilizacij, ki so se skozi različna časovna obdobja pojavljale v evoluciji. Reptilske civilizacije, ki zastopajo bitja, kot so kače, zmaji, kuščarji, dinozavri itn., so v mitoloških izročilih in simbolnih upodobitvah večine kultur. V zvezi s kačami in zmaji je nastalo mnogo zgodb. Nekateri jih povečujejo kot bogove, druge jih v senca strahu predstavljajo kot demone. Toda kdo so ta bitja, od kod prihajajo in kakšno funkcijo imajo na našem planetu, danes skorajda nič ne vemo. Ker jih večinoma obravnavamo kot iluzorne podobe naših nerazvitih prednikov, imamo malo možnosti, da bomo o njih tudi

kaj več izvedeli. Vsakemu antropologu je jasno, da določenega plemena ali kulture ni mogoče raziskati, dokler nas ne sprejme vanjo in dokler se ne spoprijateljimo z njegovimi predstavniki. In

to je šele začetek, ki nam razgrne vse mogoče razlike in nerazumevanje, ki jih sploh nismo predvideli. Pri mitoloških likih pa je vse še toliko težje, kajti treba je vstopiti v realnost, ki obstaja zunaj referenčnega modela naših predstav. To dejansko pomeni, da je

treba navezati stik s svetovi,

ki po logiki antropocentričnega razuma ne obstajajo. V

balijski kozmologiji se zmaja pojavljata kot del podzemnega sveta in

pomenita zemeljske potrebe človeka. To

simboliko lahko interpretiramo v okviru današnjih materialističnih potreb, lahko pa tudi v okviru duhovne potrebe, ki izraža nujnost po srečanju s temi temnimi, podzemnimi ali lahko bi jih imenovali kar nezavednimi svetovi in njihovem spoznavanju.

Po prvi demonstraciji energije skupine Bambu Kuning in ugotovitvi, da je vse, kar sem tisti dan videla na obali Surabrate, sponzorirano iz rumenega bambusa zmajevske realnosti, sem začela intenzivneje raziskovati ozadje te skupine. Najprej sem o tem povprašala Nyomana. Lik zmaja je komentiral le kot simbol, ki je kot zaščitni znak gibanja Bambu Kuning uvedel njegov začetnik in voditelj Nyoman Serengen. Predlagal mi je, da se ob naslednji polni luni udeležim srečanja v Singaradji, kjer bom lahko iniciirana, če bom želela. Menil je, da je neposredna izkušnja dosti pomembnejša kot drugorazredno zbiranje podatkov prek drugih. S tem stališčem sem se strinjala, toda še vedno se mi je zdelo, da moram izvedeti kaj več, preden se bom odločila za to.



Govorila sem tudi z Nikki in Paulom, ki sta bila iniciirana že leto poprej. Njuna izkušnja je bila v celoti pozitivna in duhovno zelo spodbudna. Izvedela sem, da obstaja dvanajst iniciacijskih stopenj. Za vsako stopnjo je značilna specifična mantra in sklop vizualizacijskih vaj, ki jih člani uporabljajo pri meditacijah, toda o konkretni vsebini manter in vizualizacije ni želel nihče podrobneje spregovoriti. O tem naj bi kaj več izvedela po iniciaciji. Balijski domačini, ki se ukvarjajo z Bambu Kuning, so mi opisovali primere ozdravitel in nenavadne izkušnje, ki so jih doživeli sami ali njihovi prijatelji. V povprečju so se mi vse informacije zdele zanimive in ravno dovolj pomanjkljive, da sem se odločila za nadaljnje raziskovanje z neposredno udeležbo. In ker so zmaji v mnogih legendah predstavljeni kot čuvaji skrivnosti sveta dvojnosti, se mi je zdelo srečanje z Bambu Kuning skorajda nujno, zlasti potem, ko sem izvedela, kako se je vse skupaj sploh začelo. Izkušnjo Nyomana Serangena, začetnika in voditelja gibanja Bambu Kuning, je Paul Terrell opisal v enem izmed svojih člankov.

12. aprila 1983, ob deseti polni luni, ki po balijskem koledarju pomeni posebni sveti dan, je Serengen medital na domačem vrtu. Njegov mir sta zmotila dva rumena metulja, ki sta letala okrog njega. Skušal ju je ujeti, vendar mu ni uspelo. Ko sta ponovno priletela in ga zopet obletavala, ju je odgnal, vendar sta se skrila v votlo drevo. Kmalu po tem se je Serengen začel tresti, zaslišal pa je tudi jasen glas, ki je dejal: »To je začetek.« Še isto noč se mu je v sanjah prikazal orjaški moški, ki ga je ogovoril z besedami: »Če želiš moje pomoč, me pokliči po imenu.« Nato je izginil iz njegovih sanj, ne da bi mu izdal svoje ime. Naslednjo noč se mu je v sanjah zopet prikazal in mu povedal svoje ime, Pendakar Loro Ijo. »Če me želiš priklicati, izgovori moje ime,« mu je rekel. Ko je Serengen res izgovoril njegovo ime, se je v trenutku znašel sredi divje nevihte. Lilo je kot iz skafa, veter pa je sunkoma odprl hišna vrata, skozi katera je vstopil moški iz sanj. Ker se je Serengen na smrt prestrašil, je ukazal moškemu, naj odide iz hiše, in to je tudi storil. Pričujoči dogodek ga je tako zmedel, da ni vedel, ali je buden ali sanja, zato se je uščipnil. Ko je bil prepričan, da je pri polni zavesti in popolnoma buden, je ponovno zaklical ime Pendakar Loro Ijo. Moški se je ponovno prikazal, toda zaradi strahu ga je Serengen zopet odgnal. Ko ga je priklical tretjič, ga je vprašal: »Zakaj si prišel?« »Da ti dam nekaj dobrega,« mu je odgovoril. »Pojdi v tempelj Penimbangan in medital,« je še dodal. Naslednji dan se je Serengen z daritvami in kadilom res odpravil v tempelj, da bi medital. Toda ko je prišel do templja, so se pred njegovimi očmi odprla tla, iz zemlje pa se je prikazala svetloba in ognjeni plameni. Serengen je spustil daritve iz rok in ves čas do doma tek. Ko se je počutil varnega, je ponovno poklical Pendarkarja, ta pa mu je naročil, naj se vrne v tempelj. Tudi drugič ni mogel premagati strahu, zato je zbežal, toda ko se je vrnil tretjič in se spet podal v beg, ga je velikanska roka dvignila in ga vrgla v trnov grm. Skušal se je boriti, toda bil je popolnoma izčrpan. Roka ga je nato vrgla v tempelj, Serengen pa je v skrajnem obupu zakričal: »Zdaj me lahko ubiješ!« Ko se je otresel smrtnega strahu, je v templju obsedel tri dni in tri noči.

Nato se je vračal v tempelj in medital 42 dni in noči. Tako je sprejel duhovno učenje, ki mu je razkrilo nadnaravne sposobnosti in posebno zdraviteljsko moč. Zgodba Nyomana Serangena me je seveda presenetila, kajti še nikoli nisem imela tako neposredno opravka s klasičnim mitom, katerega izvorni nosilec je bil živ in navzoč. Toda ob vseh nenavadnih naključjih, ki so si sledila, sem postala precej previdna in pozorna, kajti meja med mitološko fantastiko in resničnostjo je bila tokrat zares prosojna.

Na dan iniciacije, ki ga določijo glede na polno luno, sem odpotovala v Singaradjo. Poleg Nyomana, Nikki in Paula, ki so bili že iniciirani, so se z nami odpravili še skupina balijskih mladeničev, Tara in Brain, Kanadčan srednjih let, ki je nekaj let preživel v budističnih templjih na Tajskem in Šrilanki, na Bali pa je pripotoval s Havajev. V Singaradjo, ki je na skrajnem severu otoka, smo prispeli pozno popoldne. Osrednje prizorišče organizacije Bambu Kuning je bilo preprosto odprto poslopje z velikim dvoriščem. Pod pokritim paviljonom je bil dvignjen oder, na katerem so bile pripravljene velike glinene posode s sveto vodo, pladnji z raznobarnim rižem, zadaj pa sta bili dve manjši daritvi tipa *banteh tengeh*. V levem kotu je bil velik simbol zmaja, poleg katerega je stal akvarij z dvema zlatima ribama. Pozornost so mi vzbudili tudi trije beli psi, ki so se sprehajali po dvorišču, in dve črni mački.

Domače živali nam običajno pomenijo samoumevno navzočnost živega bitja, manj pa je znano, da so odlični prevodniki specifičnih biogenetskih vibracij in da imajo mitološko in kozmološko funkcijo. Ker so ta dejstva v okviru uradnih znanstvenih paradig še dokaj neraziskana, mi ne preostane drugega, kot da določena spoznanja predstavim v okviru hipoteze in prispodob, ki naj bosta izhodišče za nadaljnje razmišljanje in raziskovanje, in ne končna dejstva. Zlati ribi, ki sta plavali v akvariju, verjetno nista bili le za okras. Tako kot voda tudi ribe ustvarjajo stik s podzavestjo. Psi, ki so arhetipski simbol identitete in stojijo pred vrati sveta zmajev, posebej mentalni aspekt človeške narave. Mačke, ki simbolno varujejo vhod v podzemlje oziroma notranje razsežnosti človeške psihe, pomenijo čutni oziroma čustveni aspekt, ki je v človeku evolucijsko najbolj zakrnel. V podporo omenjenim hipotezam so lahko številni arheološki in zgodovinski viri starih civilizacij (Egipt, Mehika, Kitajska ...), kjer so živali vedno upodobljene v razmerju do človeka z določeno simboliko in funkcijo.

Nyoman Serengen je pred začetkom obreda sprejemal ljudi na individualno zdravljenje. Pred hišnim poslopjem je čakala manjša skupina domačinov, ki smo se jim pridružili tudi mi, kajti Nyoman se je dogovoril, da bo sprejel Braina, ki je obolel za neko tropsko boleznijo. In ker je v navadi, da se bolnikom pridružijo tudi drugi družinski člani ali prijatelji, nas je Nyoman povabil zraven. Nikki in Paul sta dobila dovoljenje, da lahko posnameta zdraviteljsko seanso, Tara, dva balijska domačina in jaz pa smo bili sprejeti kot spremljevalci. Ker Serengen ne govori angleškega jezika, je eden od mladeničev prevajal. Priložnost za srečanje s Serengenom še pred obredom iniciacije se mi je zdelo pomembna, kajti zelo me je zanimalo, kako je videti

človek, o katerem kroži malodane znanstveno-fantastična zgodba. Nyoman je priskrbel nekaj daritev in dišečih palčk ter jih dal Brainu, kar je pomenilo, da se bo srečanje začelo s klasičnim hinduističnim blagoslovom. Ko je prišla na vrsto naša skupina, nas je Serengen sprejel na vratih. Prvi vtis, ki sem ga dobila ob srečanju z njim, je bil povsem nevtralen in nedoločljiv. Vse, kar sem lahko zaznala na njem, je bila neke vrste spokojnost in preprostost ter videz globokega miru, ki ga je oddajal. Ker sem v zadnjih dvanajstih letih srečala precejšnje število tako imenovanih duhovnih posrednikov, zdraviteljev in šamanov iz različnih kultur in z različnih kontinentov, sem razvila svojo osebno metodo opazovanja in primerjanja. V nasprotju z mnogimi samooklicanimi »guruji«, ki so pogosto izžarevali karizmo moči in fascinacije ter neredko tudi potrebo po samopotrjevanju, je bila pojavnost Serengena povsem neprovokativna. Govoril je s tihim, enakomernim tonom, njegov obraz pa je izražal jasnost, predanost in nekakšno sočutno otožnost. Videla sem ga kot bitje, ki deluje na podlagi svojega najglobljega spoznanja, brez potrebe po manipulaciji nad drugimi bitji.

Prostor, v katerem je zdravil, je bil majhen in prepojen z dišečimi esencami. Serengen se je usedel na tla, drugi pa smo posedli okrog njega. Sprejel je daritvene košarice in opravil molitev ob družinskem oltarju, na katerem je bilo nekaj relikvij in podob ter veliko cvetja. Med nami sta bila dva, ki sta potrebovala zdravljenje. Serengen se je vsakemu posebej posvetil s kratko komunikacijo, potem pa je nekoliko privzdignil desno dlan in jo pod določenim kotom usmeril proti skupini. V prostoru je nastala popolna tišina in stopnjevana napetost, kajti vsi smo lahko čutili spremembo, ki jo je povzročila energija. Zaznala sem kinetične premike v predelu glave in prsnega koša. Kaj več bi brez kompleksne argumentacije iz kvantne fizike, genetike in duhovne antropologije, težko povedala. Serengenova tehnika zdravljenja je pravzaprav zelo preprosta. Gre za eno od oblik medijskega posredovanja med vidnimi in nevidnimi svetovi, med *sekalo* in *niskalo*, kot bi temu dejali Balijsci. Vera in zaupanje, na katerih lahko temelji zdravljenje, so vrednote, ki v okviru celostnega spoznanja presegajo parcialno racionalizacijo ali kritično analizo. Tu ne gre le za fatalistično predanost in nevednost, temveč nasprotno, za sposobnost razpustitve omejene fiksacije in nadzora, ki je najpogosteje posledica nevednosti in strahu. Logično znanje, ki ustvarja občutek varnosti in integracije na ravni socialne identitete, ni nujno tudi vedenje, ki dopušča kontinuirano širitev posameznikovih meja oziroma njegovih predstav o sebi in svetu. Skratka, večtisočletna tradicija šamanističnih in zdraviteljskih praks po vsem svetu bi morala biti dovolj dober argument za iskanje sinteze in praktičnega spoznanja o tem, kaj se pravzaprav dogaja v okviru tako imenovane nevidne realnosti. Glede na izjemno obsežno dokumentacijo in vire, ki jih je antropologija zbrala v zadnjem stoletju o temi duhovnih realnosti najrazličnejših kultur, ni več mogoče trditi, da ti nevidni svetovi ne obstajajo. Obstaja pa vprašanje, kako izkusiti, razumeti ta nefizična vesolja, ki obdajajo človeška bitja, in komunicirati z njimi.

Obred iniciacije se je začel ob sončnem zahodu. Na dvorišču se je zbralo približno tristo do štiristo ljudi, ki so bili večinoma oblečeni v svoje rumeno-črne uniforme. Po uradni registraciji in prijavi, ki ju je za nas opravil Nyoman in nam prinesel komplet z majico, trakom ter dvema simboloma, smo posedli na tla v pokritem paviljonu. V množici balijskih domačinov smo nekoliko izstopali, toda vsi so nas obravnavali z nekakšno odkrito kolegialnostjo. V ozadju je bilo slišati hinduistične mantre, ki jih je nekdo prepeval v sanskrtu. Ker so ljudje še kar prihajali in popolnoma napolnili paviljon in dvorišče, se je začetek nekoliko zavlekel. Nikjer ni bilo videti kakšnih redarjev. Množica ljudi se je mirno razporedila okrog glavnega odra in potrpežljivo čakala. V zraku je bilo čutiti vznemirjenje in pričakovanje. Nisem si mogla predstavljati, kako naj bi obred potekal. Povedali so mi le, naj paket z majico in simboli položim predse, ker ga bodo blagoslovili, in naj se med obredom osredotočim predvsem nase. Zakaj, mi je postalo jasno šele kasneje. Ko je Serengen s skupino pomočnikov prišel na prizorišče, so ljudje prižgali dišeče dimne palčke in začeli skupno molitev. Ker je vse potekalo v balijsčini oziroma delno tudi v sanskrtu, sem se morala zanesti le na svojo intuicijo. Uvodna molitev je bila zelo podobna klasičnim tempeljskim molitvam, zato se mi ta del ni zdel posebno problematičen. Serengen je začel prepevati sanskrtke mantre Gyatari, množica pa se mu je pridružila. Veličasten zvok, ki je napolnil prostor, je ustvarjal posebno sakralno atmosfero, v kateri sem lahko začutila velik prepad med spontano človeško religioznostjo in racionalizacijo religiozne prakse, ki jo zahodna znanost najpogosteje razlaga brez neposredne izkušnje religioznosti. Sredi prepevajoče množice sem se počutila nadvse prijetno in svobodno. Nehote sem se spomnila podobnih izkušenj iz Afrike, kjer sem kljub kulturnim in verskim razlikam pogosto doživljala povsem identično zlitost in transcendentalno povezanost med človeškimi bitji. Kulturne, rasne in verske razlike so z vidika celostne izkušnje skoraj zanemarljive in hkrati dosti bolj razumljive kot z vidika parcialnega analitičnega primerjanja. Dejstvo je, da nobena kultura ali religija ni oblikovala tako fundamentalno različnih možnosti, ki bi spremenile sestavo in delovanje notranjih organov človeškega telesa. Razlike se kažejo v zunanji manifestaciji kultur in ideoloških ozadjih, ki pogojujejo prakso posameznih skupnosti, ne pa v organskem bistvu človeške vrste. Iz tega lahko sklepamo, da morajo obstajati enotni zakoni, ki določajo osnovne procese bivanja, kajti balijsko, afriško ali slovensko srce utripa podobno, ne glede na kontinent, barvo kože ali razlike v razmišljanju. Kakorkoli, izkušnja duhovne sinhronizacije z balijskimi domačini na podlagi skupinskega petja je bila zame globoko doživetje. Občasno sem se ozrla okrog sebe in si bežno ogledala prepevajočo množico. Ljudje so imeli večinoma zaprte oči, njihovi obrazi pa so izražali nekakšno zamaknenost notranjega doživljanja. Kmalu se je začel utrip skupinske dinamike stopnjevati, zato sem tudi sama zaprla oči in se prepustila dogajanju. Mantranje se je postopoma končalo, Serengen pa je začel na pol peti, na pol govoriti.

Ker nisem ničesar razumela, sem usmerila pozornost na

fonetične učinke jezika, pri čemer sem lahko prepoznala nekatera sanskrska imena. Kmalu po vokaciji imena Hanuman (opičji bog) se je iz množice zaslišal grozljiv katarzičen krik, ki se je skoraj v istem trenutku sprostil v neopisljivo množično rjojenje. Kriki, ihtenje, jok, rjojenje, vzkliki, cviljenje, skratka vsi mogoči glasovi, ki so se sprožili kot rafal, so me tako pretresli, da si nisem upala odpreti oči. Nyomanovo priporočilo, naj bom med obredom osredotočena nase, mi je pomagalo, da me ob teh neverjetnih krikih ni popadla panika. Zazdelo se mi je, kot da se ves ta zverinjak oglašča neposredno iz moje avre. Imela sem občutek, kot da smo vsi skupaj le ena sama, velikanska masa bolečine in trpljenja, kajti glasovi, ki so prihajali iz ljudi, niso izražali ničesar drugega kot globoko stisko. Slutila sem, da se dogaja skupinski trans in katarzično zdravljenje zavrtih čustev, toda bolj kot to me je zanimalo, kakšno vlogo ima pri tem simbol zmaja.

Vrtinec sproščene čustvene energije me je zadel kot strela in kmalu nisem mogla o ničemer več razmišljati. Moja pozornost je bila preusmerjena nekako navzgor, pri čemer sem lahko čutila, kako se mi je hrbtenica samodejno zravnila. Še vedno sem slišala, kar se je dogajalo okrog mene, toda pozornost ni bila več usmerjena v horizontalno, množično dogajanje. Sedela sem v suverenem stebru energije, z občutkom popolne varnosti in jasnosti. Znašla sem se v nadvse prijetnem stanju multidimenzionalnega zavedanja, ki ne deluje po principu linearnega mišljenja v okviru verbalno-miselnega fonda govornice, temveč prek zapisov subjektivne izkušnje, ki je memorizirana skozi nekakšne digitalne kode čutnega zaznavanja. Hologramska percepcija. Razlika med tem stanjem in običajnim zavedanjem je bila neznanska, kajti vse tisto, kar sem navadno morala misliti zaporedno ali linearno, je bilo zdaj s spremenjenim zaznavanjem dostopno iz najrazličnejših zornih kotov hkrati. Pravzaprav sem lahko ob tej priložnosti integrirala svoje dolgoletno raziskovanje, kajti **dvom**, ki je prej ustvarjal ločenost med posameznimi fragmenti terenskih opazovanj in izkušenj, se je tokrat prelevil v dobrega duha in digitalno povezal najrazličnejše informacije, ki so se v okviru notranje percepcije kazale kot multilogično sosledje najrazličnejših aspektov človeškega bivanja, od mikromodela človeka ter njegove genetske pogojenosti do izjemno pester povezanosti človeških bitij na planetarni in tudi medgalaktični ravni. Ti koncepti niso niti fikcija niti iluzija, temveč vedenje, ki ga prevaja uporaba razširjenega možganskega in telesnega potenciala. Toda ker gre pri tovrstnem vedenju za povsem subjektivni fond informacij, ki so aplikativne zgolj na ravni univerzalne matrice oziroma na ravni, ki integrativno presega vse do sedaj priznane definicije realnosti, bi bila vsaka nadaljnja deskripcija osebnih doživetij, vsaj na tem mestu, prav gotovo odveč.

Preden bo v znanosti mogoče govoriti o dejanskem obstoju mitoloških civilizacij, bo treba verjetno odkriti metodologijo, ki bo raziskovalcu omogočila neposredno izkušnjo teh dejstev. Namesto kritike in dogmatičnega zavračanja nekonformističnih idej, bo treba zagotoviti možnosti za radovednost in spoštovanje do drugačnih mnenj ter spoznanj. Ključ za oblikovanje novih modelov

znanstvenega raziskovanja je spoznanje o unikatnosti subjektivne izkušnje in arhetipski povezanosti človeške vrste ne glede na kulturno, rasno in časovno pogojenost. Kognitivne metode, namenjene živemu in funkcionalnemu vedenju, so precej preprostejše, kot današnja zgodovinsko zmanipulirana merila znanstvenosti, ki se večinoma opirajo na publikacije avtoritativnih imen preteklosti, potencial posameznika sedanosti pa je zreduciran na osnovnošolsko pranje možganov in vnaprejšnjo neveredostojnost individualnega spoznanja. Srečanje z energetsko realnostjo zmajev je pravzaprav srečanje s hologramsko znanostjo o naravi dualistične strukture našega planeta, pri čemer je seveda potrebno dejansko razumevanje in sprejemanje negativnega aspekta. To dejansko pomeni, da se je posameznik sposoben osvoboditi vseh avtoritet, ki vzdržujejo nevidno realnost nadzora in strahu ter tudi sodb, ki izhajajo iz registra neintegrirane dualistične osebnosti. Preseganje individualnega in kolektivnega strahu ter spoznavanje nezavednega nadzora človeškega potenciala sicer ni tako udobno početje, kot je zbiranje in reinterpretiranje posplošenega znanja, je pa precej bolj kreativno in osvobodilno odkrivanje vitalnih zakonitosti življenja.

Čustvena katarza večstoglave množice se je polegla tako nenadoma, kot se je začela. Težko bi rekla, kako dolgo je trajal trans nenadzorovanih odzivov, kajti medtem sem popolnoma izgubila občutek za čas. Obred se je končal pozno v noč z blagoslovom vsakega udeleženca. Akt blagoslova s sveto vodo je za Balijsce eden najpomembnejših elementov vsakega obreda. Obstaja nekaj različic, a v osnovi gre vedno za trikratno sprejetje svete vode v dlani, s katero se posameznik nato polije po glavi, zadnjo količino pa popije. Pri bolj kompleksnih obredih, med katere spada tudi Bambu Kuning, pa se poleg vode simbolno zaužije tudi riž. Na pladnjih je bilo pet raznobarnih vrst riža. Vsak je vzel ščepec posamezne vrste riža, ga zgnetel v krogljico in zaužil. To dejanje je simbolne narave in pomeni osnovno shemo klasične balijske kozmologije: štiri smeri neba in središče, pri čemer je vsaka smer povezana z določenim božanstvom in vrednotami, ki jih božanstvo poseeblja. Po končanem obredu je Nyoman razdelil mantr in navodila za očiščevalni post, ki je odvisen od stopnje iniciacije. Za prvo in drugo stopnjo je na primer predvideno enodnevno postenje ob belem rižu in vodi. Najpomembnejši namen posta je izločanje toksinov iz telesa, kajti ob močnih vibracijskih pretokih in čustvenih katarzah se stopnja toksičnosti v telesu precej poveča. Beli riž naj bi po besedah Nyomana dobro vezal nase vse vrste telesnih strupov. Kot sem že omenila, sta za vsako stopnjo značilna tudi specifična mantra in sklop vizualizacijskih vaj. Na prvi stopnji se simbolna vokacija nanaša na izvorno energijo Bambu Kuning in element ognja, vaje pa so namenjene krepitvi telesa. Druga stopnja je povezana z energijo Gadah Mada in krepitvijo duhovnega potenciala ter harmonizacijo telesa in duha. Na tretji stopnji se aktivira notranja energija za osebno zaščito ter zdravljenje in ni povezana z nobeno specifično duhovno entiteto. Četrta iniciacijska raven se nanaša na neposredno povezavo človekovega energijskega potenciala z naravo, peta na sposobnost

jasnega izraza in govora itn.

Simbolna struktura posameznih stopenj kaže na to, da segajo korenine gibanja Bambu Kuning v prastaro duhovno izročilo predvedske dobe. Kot primer naj navedem le pojem *agni*, staro arijsko ime za božanstvo ognja, ki je pri Bambu Kuning eno od vokacijskih entitet. Po drugi strani pa je očitno, da gre za sorazmerno univerzalno religiozno izročilo, kajti podobne dvanajststopenjske iniciacijske sheme lahko najdemo v ezoteričnih tradicijah različnih kultur po vsem planetu. Gibanje Bambu Kuning načeloma nima ambicij po uvajanju nove religiozne institucije, temveč predvsem praktične motive, med katerimi je najpomembnejši razvoj posameznika in njegovega potenciala. Osnovna načela gibanja Bambu Kuning so jasna in nedvoumna, toda iz zgodovine lahko vidimo, da so se skoraj vsa izvirna religiozna izročila sčasoma precej spremenila in se ideološko prilagodila manipulativnim interesom avtoritet. Vzrok za to nedvomno tiči v pomanjkanju pravega duhovnega vedenja, katerega bistvo je, da namesto institucij nadzora oblikuje človeka v vsej njegovi unikatnosti. Glede na bogato obredno in magijsko tradicijo, ki jo ima balijska kultura, se gibanje Bambu Kuning pojavlja kot logična nadgradnja dosedanjih hinduističnih praks. V nasprotju s tradicionalnim religioznim okvirom, pri katerem obredne aktivnosti potekajo dokaj rutinsko, stereotipno in kastno pogojeno, se pri gibanju Bambu Kuning posveča pozornost predvsem prenosu vedenja na posameznika, ne glede na njegovo socialno, versko ali kulturno ozadje. Vedenja v tem primeru ne zastopajo le mentalne fascinacije, temveč predvsem metode, s katerimi lahko človek presega svoje strahove, spoznava razsežnosti svoje psihofizične strukture in tako aktivira svoje notranje vedenje ter moč, kar je seveda temeljni pogoj za kontinuirani osebni razvoj.

Navadno se vsi na novo sprejeti člani, vsaj prvo nedeljo po iniciaciji, udeležijo srečanja ob glavnem templju na obali Singaraje. Bistvo tega srečanja je učenje fizičnih obrednih tehnik, ki sem jih omenila že na začetku. Naša skupina iz Surabrate se je tako v istem tednu še enkrat podala v Singarajo. Jutranji prizor ob starem templju tik ob obali je bil presenetljiv, kajti tokrat ni bilo navzočih nekaj sto, temveč nekaj tisoč ljudi. Razdelili smo se v skupine glede na stopnje in se razporedili vzdolž obale. Sam potek vaj sem že nekoliko poznala, kar mi je zelo olajšalo spremljanje obreda. Čeprav sem bila nad tem delom Bambu Kuning najmanj navdušena, sem se vseeno prilagodila in izvedla vse, kar je bilo treba. Toda med dogajanjem je postalo zanimivo. Predvsem potem, ko so nam razložili posamezne vaje, kajti vsak gib je imel svoj pomen. Celoten sklop bi lahko strnila z besedami: komunikacija človeka kot mikrokozmosa z makrokozmosom. Poprej čudni in agresivni izpadi v trans so se mi zdaj skozi lastno izkušnjo pokazali kot izraz nemoči, ki jo vsak človek izrazi po svoje, ko se zares sreča z neobičajnimi silami univerzuma.

Gibanje Bambu Kuning šteje več kot 28.000 članov. Njegovo delovanje je osredotočeno na individualno prakso, skupinska srečanja pa so namenjena razvijanju potenciala skupinske dinamike, zdravljenju in izmenjavi izkušenj. Osrednja organizacija s sedežem v Singaraji je

dejansko le stična točka lokalno organiziranih skupin, katerih delovanje se stalno spreminja glede na nova spoznanja in razvoj posameznikov. Ena od pomembnejših funkcij tega gibanja je tudi družbena aplikacija duhovnih spoznanj, predvsem v okviru lokalne tradicije. Vsak posameznik naj bi si prizadeval za še večjo harmonizacijo medsebojnih odnosov in solidarno pomoč drugim. Kako to deluje v praksi, sem lahko opazovala med prebivalci Surabrate in njene okolice. Vsem je bila skupna velika doslednost glede lastnega osebnega razvoja, zdrav in sprejemljiv raziskovalni duh v zvezi z novostmi ali drugačnimi nazori, suverenost glede lastne religioznosti in izjemna etičnost v odnosu do soljudi. V pogovorih z mlajšimi člani sem dobila vtis, da jih poleg spoštovanja tradicije zelo zanima tudi razumevanje univerzalnih zakonitosti življenja, kajti globalizacija je s svojo razvejano informacijsko mrežo (od ponudbe evropsko-ameriške filmske proizvodnje do interneta) močno posegla tudi na Bali.

Do leta 1997 so bili člani gibanja Bambu Kuning izključno moški, danes pa je med »rumenimi majicami«, kot se sami pogosto imenujejo, tudi že precej žensk. Pomisleki glede žensk so se v preteklosti nanašali na dejstvo, da so ženska telesa precej dovtetnejša za sprejem energije ali kot meni Nyoman: »*The energy builds up in women much faster than in man.*« In to je bil za moške dolgo velik problem. V tem pogledu lahko ugotovimo, da končno le prihaja do ravnotežja med spoloma, kajti neslavne lovorike patriarhata temeljijo prav na izkrivljenih dogmah o nemoči in nečistosti žensk ter arhetipskem strahu pred njimi. Glede tega so še vedno neozaveščeni tako ženske kot moški, kajti gre za oblike globoko nezavednih mentalitet, ki so bile v hermetično zaprtih razmerah zemeljske realnosti do skrajnosti zmanipulirane prav s tehnologijo omejenega razumskega znanja. Morda bi o tem lahko kaj več izvedeli od kakšne sv. Marjete ali zmajev tolovajev, ki gnezdijo sredi slovenske metropole, kdo ve? Znanstveno občestvo čaka v prihodnosti marsikatero presenečenje v zvezi z ženskim aspektom vedenja in, da ne bo pomote, ženski aspekt je tudi v moških. Toda preden bo mogoče ustvariti resnično ravnovesje, bo treba spoznati, od kod in čemu toliko nepotrebne nadzora in strahu, naravo normalnosti naših vsakdanjih kriminalk, pa tudi ozadje nezavedne vojne med moškimi in ženskami. Upanje ostaja. In če Ljubezen poraja življenje, ne vem zakaj ne bi tudi vedenja o njem. Znanja imamo vsekakor dovolj!